

DE VLAAMSE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN GEZIN

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de huur van hulpmiddelen voor communicatie, computerbediening en omgevingsbedieningen voor personen met een snel degeneratieve aandoening
Definitieve goedkeuring na advies Raad van State

Bijlagen:

- ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering betreffende de huur van hulpmiddelen voor communicatie, computerbediening en omgevingsbedieningen voor personen met een snel degeneratieve aandoening met bijhorende bijlagen;
- het advies van de Raad van State 64.654/3 van 11 december 2018.

1. INHOUDELIJK

- 1 De Vlaamse Regering hechtte op 9 november 2018 haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de huur van hulpmiddelen voor communicatie, computerbediening en omgevingsbedieningen voor personen met een snel degeneratieve aandoening en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen over het ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.
(VR 2018 0911 DOC.1243/2bis, VR 2018 0911 DOC.1243/3BIS en VR2018 0911 DOC. 1243/4bis)
- 2 De Vlaamse Regering beslist over een specifieke regeling waarbij personen met een snel degeneratieve aandoening snel en flexibel aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming voor hulpmiddelen voor communicatie, computerbediening en omgevingsbediening, middels een systeem van maandelijkse huurforfaits voor bepaalde huurpakketten.
- 3 Het advies van de Raad van State werd aangevraagd op 9 november 2018 en bekomen op 11 december 2018 onder nummer 64 654/3.

De aanhef werd aangepast rekening houdend met de opmerkingen van de Raad van State.

De Raad van State heeft een opmerking bij artikel 20 van het ontwerpbesluit waarin wordt voorzien dat bij niet naleving van de gestelde regeling een administratieve geldboete kan opgelegd worden aan de verstrekker, de onderneming waarvoor hij werkt of met wie hij samenwerkt. Het gaat hier om een sanctioneringsmaatregel in een cascade van maatregelen die kan worden genomen in het geval wordt vastgesteld dat niet aan de

gestelde voorwaarden is voldaan. De Raad van State stelt dat een minimum- en maximumbedrag moet opgenomen worden in de regelgeving. Er wordt voorgesteld dezelfde bedragen te hanteren als deze die in het kader van de VSB-regeling over de huur van mobiliteitshulpmiddelen worden gehanteerd meer bepaald minimum 500 euro en maximum 5000 euro.

De Raad van State maakt nog een opmerking over het feit dat een aantal artikelen van het ontwerpbesluit betrekking hebben op verwerking van persoonsgegevens en dat conform de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) die op 25 mei 2018 in werking is getreden, advies moet ingewonnen worden van de toezichthoudende autoriteit 'verantwoordelijke voor het toezicht op de toepassing van de algemene verordening gegevensbescherming' over de bepalingen die betrekking hebben op de verwerking van de persoonsgegevens. De Raad van State is van oordeel dat die vormvereiste nog moet worden nageleefd.

Het ontwerpbesluit voorziet dat de persoon met een handicap die aanspraak wil maken op de huurregeling hiertoe een aanvraag moet indienen, In het kader van de aanvraag wordt slechts die informatie opgevraagd die nodig is om te kunnen beoordelen of de persoon met een handicap aan de gestelde voorwaarden voldoet en welke zijn noden zijn zodat het juiste huurpakket kan worden geïndiceerd. De informatie wordt aangeleverd door de aanvrager zelf en door een erkend multidisciplinair team in samenspraak met de aanvrager. Het ontwerpbesluit voorziet tevens dat de betaling van het huurforfaits gebeurt op basis van een factuur die een aantal gegevens moet bevatten die moeten toelaten te beoordelen of de factuur verband houdt met een huurforfait dat in het kader van de huurregeling werd toegekend. Tot slot kunnen in het kader van toezicht nog een aantal gegevens worden opgevraagd die moeten toelaten na te gaan of aan de voorwaarden van het ontwerpbesluit is voldaan.

Artikel 36, lid 4, van voormelde verordening stelt inderdaad het volgende: "De lidstaten raadplegen de toezichthoudende autoriteit bij het opstellen van een voorstel van een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.". Deze bepaling moet samen gelezen worden met artikel 57, lid 1, c), van de AVG dat over de adviestaak van de toezichthoudende autoriteit het volgende bepaalt: "zij verleent overeenkomstig het recht van de lidstaat, advies aan het nationale parlement, de regering ... over wetgevingsinitiatieven en bestuursmaatregelen in verband met de bescherming van de rechten en vrijheden van natuurlijke personen op het gebied van de verwerking".

Artikel 23 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) bepaalt: "het kenniscentrum (een orgaan binnen de GBA) verstrekt, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de regering, van de Wetgevende Kamers, van de Gemeenschaps- of Gewestregeringen, van de Gemeenschaps- of Gewestparlementen, ... adviezen omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens". Aldus kan de Vlaamse Regering aan de CBPL (de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer)/GBA een advies vragen maar is daartoe niet verplicht. Er is dus geen verplichting om het advies in te winnen.

De Raad van State stelt zich tot slot de vraag of de ontworpen regeling niet beschouwd moet worden als een regeling inzake staatsteun in de zin van artikel 107 van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie doch kan gelet op het gebrek aan concrete info en het korte tijdsbestek niet nagaan of al dan niet is voldaan aan bijvoorbeeld het DAEB-vrijstellingsbesluit of de minimis-verordening.

De huurforfaits zijn tegemoetkomingen die toekomen aan de gebruiker/consument. Het is de gebruiker zelf die aanspraak maakt op de tegemoetkoming voor een huurforfait die evenwel rechtstreeks aan de verstrekker van hulpmiddelen wordt uitbetaald (systeem van derde-betaler). De kosten die vergoed worden met de tegemoetkoming, kunnen geenszins ook aan de gebruiker worden aangerekend.

Het ontworpen huursysteem maakt het mogelijk dat er kan tegemoetgekomen worden aan de snel veranderende noden van personen met een snel degeneratieve aandoening die ernstige beperkingen ervaren op het vlak van communicatie, het bedienen van de computer of omgevingsbediening. Zonder overheidstussenkomst is het uiterst moeilijk om een dergelijk systeem op poten te zetten. Er zijn op de markt maar een beperkt aantal spelers die een antwoord kunnen bieden op de vaak vrij complexe vragen van personen met een snel degeneratieve aandoening. In het kader van het ontwerpen van de specifieke huurregeling werd contact gezocht met deze spelers om hun bereidheid om in te stappen in het voorgestelde systeem af te tasten. In principe staat de nieuwe huurregeling open voor al deze spelers doch een aantal hebben op voorhand reeds aangegeven niet onmiddellijk interesse te hebben.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Vergoeding voor de indicatiestelling

Er zijn jaarlijks 75 nieuwe personen met een SDA die nood hebben aan hulpmiddelen voor communicatie, computerbediening en omgevingsbediening. Deze groep is verdeeld in 50 personen met een SDA uit de lijst van aandoeningen (vnl. personen met ALS) en 25 personen met een andere neuromusculaire aandoening (vnl. de ziekte van Duchenne in een eindfase).

We gaan ervan uit dat voor deze personen in de aankoopprocedure jaarlijks één indicatiestelling wordt uitbetaald. In de huurprocedure verwachten we gemiddeld twee indicatiestellingen per jaar.

Dit geeft een jaarlijkse meeruitgave van $75 \times 335,00 \text{ euro} = 25.125,00 \text{ euro}$. Deze uitgave kan opgevangen worden binnen de middelen die op de begroting zijn voorzien voor de vergoeding van multidisciplinaire teams.

Kosten voor de uitbetaling van de huurforfaits

Om de weerslag van het invoeren van huur voor personen met een SDA op het IMB-budget te bepalen, wordt het verschil berekend tussen de uitgaven als het huursysteem wordt ingevoerd en de uitgaven die voor personen met een SDA nodig zouden zijn als de huidige aankoopprocedure wordt behouden.

A. Geraamde uitgaven voor huurforfaits voor communicatie, computerbediening en omgevingsbediening voor personen met een SDA

In de huurprocedure krijgen personen met SDA hun hulpmiddelen ter beschikking gedurende de tijd dat ze die hulpmiddelen nodig hebben. De huur wordt betaald gedurende de tijd (maanden) dat het hulpmiddel gebruikt wordt.

Om het gebruik van de hulpmiddelen in te schatten, werden samen met de NMRC's typetrajecten opgesteld. In die typetrajecten wordt aangegeven welke huurpakketten achtereenvolgens, of eventueel tegelijk, gebruikt worden door personen die lijden aan de verschillende vormen van ALS (bulbair (30% van de ALS-patiënten), spinaal bovenste ledematen (30% van de ALS-patiënten) en spinaal onderste ledematen (40% van de ALS-patiënten)). Bij elk traject werd ingeschat hoeveel maanden de verschillende huurpakketten gebruikt worden door een persoon en hoeveel personen dat traject zullen doorlopen.

De verschillende typetrajecten zijn voorgesteld in tabel 1.

Zo verwachten we bijv. dat personen met bulbair ALS in traject 1, 9 maanden gebruik zullen maken van "Communicatie type 1" en daarna 12 maanden van "All-in type 2" in combinatie met een van de "montagepakketten". We schatten dat 7 personen met bulbair ALS dit traject zullen doorlopen.

Voor personen met een andere neuromusculaire aandoening werd een apart typetraject opgesteld. Zij zullen alleen gebruik maken van het huurpakket "all-in 2" en de bijhorende statieven uit "montage type 1".

Per traject kan per persoon met een SDA de totale kostprijs van de huur berekend worden door de maandelijkse kostprijs van het huurpakket te vermenigvuldigen met het aantal maanden dat het pakket zal gehuurd worden en door vervolgens de som te maken over alle huurpakketten die die persoon zal huren.

De totale kost van de huurprocedure wordt dan berekend door de kost per persoon per traject te vermenigvuldigen met het aantal personen in het traject en door vervolgens alle totalen per traject op te tellen. De tussenresultaten van de berekeningen zijn ook opgenomen in tabel 1.

De totale uitgave voor het huren van hulpmiddelenpakketten zal met bovenstaande veronderstellingen 637.814,23 euro bedragen.

Tabel 1: typetrajecten en berekening jaarlijkse uitgaven voor de huurforfaits

Trajecten, huurprijs en gebruiksduur												Aantal personen en totale kosten		
	Communicatie		Computer		Omgevings- bediening		All-in		Montage ¹		aantal persone n/ traject	gemiddelde kost per persoon	totaal huur alle personen in traject	
	type 1	type 2	type 1	type 2	type 1	type 2	type 1	type 2	type 1	type 2				
Huurforfait	eerste maand	250,00	500,00	250,00	750,00	250,00	750,00	1.250,00	1.750,00	71,60	173,05			
	volgende maanden	53,44	125,24	47,68	135,56	57,50	145,21	468,78	534,63	71,60	173,05			
ALS	bulbair traject 1	9 mnd							12 mnd	12 mnd	12 mnd	7	10.506,55	73.545,85
	traject 2		9 mnd						12 mnd	12 mnd	12 mnd	4	11.330,95	45.323,80
	traject 3		4,5 mnd					4,5 mnd	12 mnd	16,5 mnd	16,5 mnd	2	14.379,30	28.758,59
	traject 4		21 mnd		12 mnd		12 mnd					2	8.081,07	16.162,14
spinaal BL	traject 1			12 mnd	15 mnd		27 mnd		9 mnd	9 mnd	9 mnd	7	16.720,95	117.046,62
	traject 2			12 mnd	24 mnd		36 mnd					8	11.938,11	95.504,88
spinaal OL	traject 1			15 mnd	3 mnd	18 mnd						5	3.166,14	15.830,70
	traject 2			15 mnd	1 mnd	18 mnd			2 mnd	2 mnd	2 mnd	5	5.546,00	27.730,00
	traject 3			15 mnd	3 mnd		18 mnd					5	5.888,91	29.444,55
	traject 4			15 mnd	1 mnd		18 mnd		2 mnd	2 mnd	2 mnd	5	8.268,77	41.343,85
Restgroep								7 mnd	7 mnd		25	5.884,93	147.123,25	
Totaal												75	7.794,64	637.814,23

¹"Montage type 1" en "montage type 2" zijn beide aanvullingen op "all-in type 1" en "all-in type 2". Bij de berekeningen werd aangenomen dat de helft van ALS-patiënten in het traject "montage type 1" gebruiken en de andere helft "montage type 2". Voor de restgroep werd alleen "montage type 1" voorzien.

B. Geraamde uitgaven voor tegemoetkoming in de aankoop van hulpmiddelen voor communicatie, computerbediening en omgevingsbediening voor personen met een SDA

In de koopprocedure wordt er doorgaans maar tussengekomen voor één oplossing voor de een bepaalde activiteit. De meeste personen met een SDA kiezen daarom voor een oplossing die veel mogelijkheden biedt, aanpasbaar is en die dus zo lang mogelijk kan gebruikt worden. Bij het begin van de aandoening worden de mogelijkheden van de oplossing slechts in beperkte mate gebruikt. Bijvoorbeeld omdat de oplossing moeilijk kan meegenomen worden of omdat sommige functies van de oplossing zoals oogbesturing nog niet nodig zijn.

In de praktijk zullen personen met een SDA dezelfde hulpmiddelen aankopen als deze die voorzien zijn in het huurpakketten. Personen met een bulbair ALS kiezen dan meestal voor de hulpmiddelen uit huurpakket all-in type 2 samen met de bijhorende montagesystemen uit het huurpakket montage type 1 of montage type 2. Personen met een spinale vorm van ALS hebben in het algemeen geen ernstige problemen met spreken en kiezen voor hulpmiddelen die ook zitten in de huurpakketten computer type 2 en omgevingsbediening type 1 of 2. Personen met een SDA uit de restgroep zullen dezelfde oplossingen kopen als deze die ze zouden huren nl. de hulpmiddelen uit het huurpakket all-in type 1 en montage type 1.

Tabel 2 geeft een overzicht van te verwachte aankopen en de kostprijs van de verschillende oplossingen.

De kostprijzen van de koopoplossingen zijn bepaald op basis van de referentiebedragen van de verschillende onderdelen van de oplossing en op basis van de bijkomende tussenkomsten die door de BBC worden gegeven.

Uit het verleden stellen we vast dat niet alle personen met een SDA die een goedkeuring voor een tussenkomst gekregen hebben ook de hulpmiddelen aankopen. Bij deze doelgroep van personen met een SDA wordt gemiddeld 70 % van de aangevraagde hulpmiddelen effectief aangekocht.

Rekening houdend met bovenstaande elementen en met een berekeningswijze analoog aan deze voor de huur zou, bij aanhouden van een systeem voor de tussenkomst in de aankoop van hulpmiddelen, de totale uitgave voor de aankoop van hulpmiddelen voor communicatie, computerbediening en omgevingsbediening voor de doelgroep personen met een SDA voor 2019 663.419,62 euro bedragen.

Tabel 2: type trajecten en berekeningen jaarlijkse uitgaven in de aankoopprocedure

Trajecten, som refertebedragen of tussenkomsten BBC en gekozen oplossing												Aantal personen en totale kosten		
	Communicatie		Computer		Omgevings- bediening		All-in		Montage ¹		aantal persone n/ traject	gemiddelde kost per persoon	totaal koop alle personen in traject	
	type 1	type 2	type 1	type 2	type 1	type 2	type 1	type 2	type 1	type 2				
Som refertebedragen		1.940,78		2.558,30	1.600,00	4.730,00		13.391,26	1.970,50	3.959,72				
AL S	bulbair							gekozen	gekozen	gekozen				
	traject 1										7	16.356,37	114.494,59	
	traject 2							gekozen	gekozen	gekozen	4	16.356,37	65.425,48	
	traject 3							gekozen	gekozen	gekozen	2	16.356,37	32.712,74	
	traject 4	gekozen		gekozen		gekozen					2	9.229,08	18.458,16	
	spinaal													
BL	traject 1							gekozen	gekozen	gekozen	7	16.356,37	114.494,59	
	traject 2			gekozen		gekozen					8	7.288,30	58.306,40	
	spinaal													
OL	traject 1			gekozen	gekozen	gekozen					5	4.158,30	20.791,50	
	traject 2			gekozen	gekozen	gekozen					5	4.158,30	20.791,50	
	traject 3			gekozen		gekozen					5	7.288,30	36.441,50	
	traject 4							gekozen	gekozen	gekozen	5	16.356,37	81.781,85	
Restgroep								gekozen	gekozen		25	15.361,76	384.044,00	
Totaal (100% aankoop)											75	12.636,56	947.742,31	
Totaal (70% aankoop)											663.419,62			

¹Montage type 1" en "montage type 2" zijn beide aanvullingen op "all-in type 1" en "all-in type 2". Bij de berekeningen werd aangenomen dat de helft van ALS-patiënten in het traject "montage type 1" gebruiken en de andere helft "montage type 2". Voor de restgroep werd alleen "montage type 1" voorzien.

C. Budgettaire impact van de huurformule.

koop (A)	huur (B)	impact (C) = (B) - (A)
663.419,62	637.814,23	-25.605,39

Het invoeren van de huurprocedure voor personen met SDA betekent voor de eerste twee jaar een minuitgave van 25.605,39 euro op het budget IMB.

Totale impact (bedragen in euro)

Aanpassing	Budgettaire impact
Vergoeding indicatiestelling (A)	25.125,00
IMB-huurforfaits (B)	-25.605,39

Inspectie van financiën bracht zijn positief advies uit op 14 september 2018.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 29 oktober 2018.

De Vlaamse minister van Begroting verleent zijn goedkeuring op voorwaarde dat:

- de budgettaire weerslag opgevangen wordt binnen de beschikbare budgettaire ruimte van het VAPH;
- dubbele subsidiëring m.b.t. het hulpmiddelenbeleid vanuit het VAPH enerzijds en de VSB anderzijds uitgesloten wordt.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/396 van 21 september 2018.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering hecht haar definitieve goedkeuring aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de huur van hulpmiddelen voor communicatie, computerbediening en omgevingsbedieningen voor personen met een snel degeneratieve aandoening

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin